CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library
S.D.P.B.
Coll. No. 665

Title Gītārtha-bodhinī

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 665. Subject: Puranic lit.

Title: Gitārtha-bodhinī in Marāthī

Author: Vāmana. Scribe: —

Date of the work: — Date of the Ms.: —

Place of the work: — Place of the Ms.: —

Size: 6.3" by 9.3" Extent: 19 foll

Language: Sanskrit. Script: Devanāgarī.

Remarks:

अथगीतार्थबोधिनीप्रारंभः

 श्रीगणेशायनमः॥ ॥वामनकृतमंगलाचरणश्लोक॥ ॥श्रीमान्जोभगवा
न्साक्षात्शेषशायीजगद्गुरू॥ मंगलाचरणींवंदूं जगन्मंगलतोहरी॥१॥ भगवान्
भगवद्गीतावक्ताजो भक्तसारथी॥ टीकाकार हितोसाक्षाद्वामनात्माजगद्गुरू॥२॥
समश्लोकीइच्चेंनावजितुकेश्लोकमूळिंचे॥ टीकेचेतितुकेश्लोकसज्जनानंदकार
क॥३॥ श्लोकाचसारिखेश्लोकश्लोकींश्लोकार्थसंग्रह॥ करितोउत्तमश्लोकसमश्लो
कीअशीहरी॥४॥ दृष्टींदिसतिहेश्लोकटीकेचेवामनाकृती॥अर्थींत्रिविक्रमतनू
संतदृष्टीसदाविती॥५॥ कोठेंपदपदाचाही अर्थभावार्थयुक्तही॥ कोठेंकोठेंभाव-
मात्रबोललभगवान्स्वयें॥६॥भाषाकेशीतरीहोकां अर्थींतात्पर्यसज्जना॥ तथा
पिभगवद्वाणीहेंप्राकृतम्हणोंनये॥७॥ धरीमनुष्यसदनींअवतारतरीहरी॥गी-
ताश्रीभगवद्वाणीभाषाटीकेमधें तशी॥८॥ वाणीश्रीचक्रपाणीचीवेदगुह्यार्थरू
पिणी॥कोण्यामिषेंप्रगटलीतेवेदव्यासबोलतो॥९॥ कींपुत्रधृतराष्ट्राचेआणिखी
पुत्रपंडुचे॥ युद्धालागिकुरुक्षेत्रींमिळालेराज्यकामुक॥१०॥ धृतराष्ट्राशितेथीलवृ
त्तसर्ववदावया॥ वेदव्यासेंचदिधलाशिष्यसंजयआपुला॥११॥ धृतराष्ट्रपुसेत्याळा

वृत्त तेथील येथुनी॥ गीता अष्टादशाध्यायीं भीष्मपर्वींत भारथीं॥१२॥ सातशें श्लोक-
हे गीताटीका ही श्लोक सातशें॥ अध्यायांचे आदि अंतीं थोडेसे श्लोक वेगळे॥१३॥
टीका अष्टादशाध्यायीं शेषशायी जगद्गुरू॥ करी सप्तशत श्लोकी तीचा प्रारंभ येथु-
नी॥१४॥ ॥श्लोक॥ ॥धृतराष्ट्र उवाच॥ ॥धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवे
तायुयुत्सवः॥मामकाः पांडवाश्चैव किम कुर्वत संजय॥१॥ ॥समश्लो
की॥ ॥धर्मक्षेत्रीं कुरुक्षेत्रीं मिळाले युद्धकामुक॥ माझे आणीक पांडूचे संजया व-
र्तले कसे॥१॥ ॥आर्या॥ ॥धर्मक्षेत्रिं कुरूच्या क्षेत्रिं मिळूनी करावया समर॥
माझे अणि पांडूचे करिती तें सांग संजया कुमर॥१॥ ॥दोहरा॥ ॥धर्म छेत्र कुरु
क्षेत्र मो मिले जुद्ध के साज॥ संजय मो सुत मांडव ने कीन्हों कैसों काज॥१॥ ओवी
धृतराष्ट्र ह्मणे संजया॥ धर्मक्षेत्र कुरुक्षेत्राच्या ठायां॥ कौरव पांडव मिळोनियां॥ ते-
थें काय करिताती॥१॥ अभंग॥ ॥धर्मबंधू कुरूपुत्र रणांगणीं॥ मिळाले आय
नी झुंझावया॥१॥ प्रज्ञाचक्षु पुसे संजयास गोष्टी॥ अंतरीं तो कष्टी पुत्र दुःखें॥२॥ पां-
डूपुत्र आणि आमुचे आत्मज॥ केलें कैसें काज राज्य लोभें॥३॥ तुकादास प्रार्थी ऐका

वें सज्जनें॥ व्यासाचे आज्ञेने संजय बोले॥४॥१॥ ॥श्लोक॥ संजय उवाच॥ ॥
दृष्ट्वा तु पांडवानीकं व्यूढं दुर्योधनस्तदा॥ आचार्यमुपसंगम्य राजा वचन
मब्रवीत्॥२॥ ॥समश्लोकी॥ ॥रचलें पांडवदळ तें दुर्योधन देखुनी॥ राजा
वचन हें बोले द्रोणा जवळि येउनी॥२॥ ॥आर्या॥ ॥तेव्हां पंडुसुताची पाहुन
स व्यूह सैन्य रचना ते॥ वेगीं द्रोणा जवळी येउनि बोले नृपाळ वचना तें॥२॥ दोह०
पांडव सेना व्यूह दुर्योधन दिग आय॥ निज आचार्य द्रोण सों बोल्यो ऐसें भाय॥२॥ ॥
ओवी॥ ॥संजय ह्मणे रायासी॥ पांडव सैन्य परियेसी॥ राजा सांगे द्रोणापासीं॥ त-
या जवळी येऊनी॥२॥ अभंग॥ हांसोनी संजय बोले ऐका राया॥ पांडवी सेनीया
बळवंता॥१॥ निज बळ दर्पें चढला अभिमाना॥ दुर्योधना येणें गुरूपासी॥२॥ दास
तुका बोले द्रोणाचे संनिध॥ राजा उपबोध करी काय॥३॥२॥ श्लो० पश्यैतां पांडुपु-
त्राणामाचार्य महतींचमूम्॥ व्यूढां द्रुपदपुत्रेण तव शिष्येण धीमता॥३
सम०॥ ॥पाहे पांडवी सेना आचार्या थोर जे बहू॥ तुझा च शिष्यें रचिली शहा-
ण्या द्रुपदात्मजें॥३॥ आर्या॥ ॥हे आचार्या स्वामी पांडव सेना पाहावया-

ज्ञानें ॥ धृष्टद्युम्नें व्यूहा रचिलें शिष्यें तुम्हा चक्र ज्ञानें ॥३॥ ॥दोहरा॥ ॥पांडवसेना
२ अति बडी आचार्य हि तूं देख ॥ धृष्टद्युम्न तव शिखनें व्यूह रचो विशेख ॥ ३॥ ॥
ओवी॥ ॥ आचार्या पांडवसैन्य पाहे ॥ द्रुपदपुत्रें रचना केली आहे ॥ तुझाच शि
ष्य होय ॥ बुद्धिबळें अधिक ॥ ॥ अभंग॥ ॥ पाहाजी पांडवसेना समुदाव ॥ सा-
जावलीजीव घ्यावयासी ॥१॥ शस्त्रें कवच टोप लेउनी सजिले ॥ उतावेळ भले झुं-
झावया ॥२॥ आचार्याशा हाणे नव्हत पांडव ॥ परी राखी नाव धृष्टद्युम्न ॥ ३॥ शिष्य
हा तुमचा विद्या तुह्मी दिली ॥ उपकारास आली ऐसें जालें ॥ ४॥ द्रुपदाचा पुत्र अग्नी
गर्भी जाला ॥ बुध्दिवंत भला तुका ह्मणे ॥ ५॥ ३॥ श्लोक॥ ॥ अत्र शूरा महे
ष्वासा भीमार्जुनसमा युधि ॥ युयुधानो विराटश्च द्रुपदश्च महारथः ॥ ४॥
धृष्टकेतुश्चेकितानः काशिराजश्च वीर्यवान् ॥ पुरुजित्कुंतिभोजश्च शैब्य
श्च नरपुंगवः ॥ ५॥ सम०॥ येथें भीमार्जुना तुल्य शूर थोर धनुर्धर ॥ युयुधान
विराटाख्य द्रुपदाख्य महारथी ॥ ४॥ धृष्टकेतू चेकितान काशिराजा पराक्रमी ॥ पुरु-
जित्कुंतिभोजाख्य शैब्याख्य पुरुषर्षभ ॥ ५॥ आर्या॥ भीमार्जुनसम येथें दि २

गी० सतीधन्वी समग्र शूर रथी ॥ सात्यकि विराट आणिक द्रुपदादिक हे महारथातिर अ०
थी ॥ ४॥ तो धृष्टकेतु आहे काशीश्वर आणि चेकितान असे ॥ दिसती वीर पाहा हे पु १
रुजित्सह शैब्य कुंतिभोज असे ॥ ५॥ दोहरा॥ ॥ सूर धनुख धारि बडे अर्जुन-
भीम समान ॥ द्रौपद महारथी और पुनि है बिराट युयुधान ॥ ४॥ धृष्टकेतु और का
शिपति चेकितान बलवंत ॥ कौंतिभोज और शैब्य पुनि पुरुजित् शत्रु निकंत ॥ ५॥
ओवी॥ पांडवसेनेंत वीर जाण ॥ युद्ध करणार भीमार्जुन ॥ यांसम विराट युयु
धान ॥ द्रुपद ऐसे महारथी ॥ ४॥ धृष्टकेतु चेकितान ॥ काशिराज वीर्यवान् ॥ पुरु-
जित् अतितीक्ष्ण ॥ कौंती शैब्य नराधिप ॥ ५॥ अभंग॥ येथें भीमार्जुना तुल्य
महावीर ॥ युयुधान शूर विराट ही ॥ १॥ द्रौपदीचा पिता पूर्ण महारथी ॥ धृष्टकेतु-
मूर्ति शिशुपाळाची ॥ २॥ चेकितान काशीपती वीर्यवान् ॥ पुरुजित् आपण कुंतिभो-
ज ॥ ३॥ नरपुंगव नृप शैब्य पराक्रमी ॥ तुका ह्मणे नामे पुढें ऐका ॥ ४॥ ५॥ श्लोक॥
युधामन्युश्च विक्रांत उत्तमौजाश्च वीर्यवान् ॥ सौभद्रो द्रौपदेयाश्च सर्व
एव महारथाः ॥ अस्माकं तु विशिष्टा ये तान्निबोध द्विजोत्तम ॥ नायकाम

मसैन्यस्यसंज्ञार्थंतान्ब्रवीमिते॥७॥ सम०॥ ॥महावीरयुधामन्युउत्त-
३ मौजापराक्रमी॥अभिमन्यूद्रौपदीचे पुत्रसर्वमहारथी॥६॥ आमचे थोरजेत्यांतें आ
ईकब्राह्मणोत्तमा॥सैन्याचेजे धनी माझ्या त्यांतें संज्ञार्थसांगतों ७॥ ॥आर्या॥
अतिवीर्यउत्तमौजाविक्रमशाली तसायुधामन्यू॥ सर्वेहिमहारथी ते पांचाळीचे
कुमार अभिमन्यू॥ ६॥ ऐकावें द्विजवर्यानायकमाझा विशिष्टसैन्यातें॥ संज्ञार्थंच
मीवदतोंजाणावेंलोकमान्यमान्यातें॥७॥ दोहरा॥ युधामन्युऔरविक्रमी
उत्तमौजारणधीर॥द्रौपदीसुतअभिमन्ययहमहारथीबलवीर॥ ६॥ मोसेंनामो
जोबदेसमगिनियेद्विजराज॥ नाकेजानतमतिन्हेंपुरेंयुद्धकेकाज॥७॥ ॥ओ०॥
युधामन्युपराक्रमी बहुत॥उत्तमौजावीर्यवंत॥ सौभद्रेयआणि द्रौपदीचेसुत॥
हे सर्वही महारथी॥६॥ आह्मामध्येंजे विशिष्ट॥ तेंतूं ऐकगा द्विजश्रेष्ठ॥ माझिया
सैन्यांतसुभट॥ ते तुजलागींसांगतों॥७॥ ॥अभंग॥ ॥युधामन्युवीरउत्त
मौजाजैसा॥अभिमन्यूखासापार्थपुत्र॥१॥ द्रौपदीचे पांचसर्वमहावीर॥ आमु-
चेही थोर अवधारीं॥२॥ अधिकारीत्यांचीवर्णीतसेनासें॥ सूचनाउत्तमें ऐकावीजी ३

गी. ॥३॥ तुकाह्मणेगीतेमाजीनवल्श्लोक॥ बोलीलाएथकदुर्योधन॥४॥७ ॥श्लोक अ. १
भवान्भीष्मश्चकर्णश्चकृपश्चसमितिंजयः॥अश्वत्थामाविकर्णश्च-
सौमदत्तिस्तथैवच॥८॥ ॥सम०॥ ॥ तूंभीष्मआणखीकर्णकृपजोविज
यीरणीं॥ अश्वत्थामाविकर्णाख्यतोही भूरिश्रवातसा॥८॥ ॥आर्या॥ ॥ये
कतुह्मीआणिभीष्मप्रौढकृपाचार्यआणिहाकर्ण॥ तोसौमदत्तिआणिक अश्वत्था
मागुणाकरविकर्ण॥८॥ ॥दोहरा॥ ॥तुमऔरभीखमकरणकृपजिअजित
संग्राम॥ भूरिश्रवाविकरणऔरअश्वत्थामानाम॥८॥ ॥ ओवी॥ ॥तूं
आणिभीष्मकर्ण॥कृपाचार्यनीतिसंपूर्ण॥अश्वत्थामाविकर्ण॥ सौमदत्तिऐसेहे
८॥ ॥अभंग॥ ॥ पितामहतुह्मीसंव्हारितेअरी॥ तेसाधनुर्धारीकर्णमाझा
॥१॥ कृपाचार्यगुरुश्रेष्ठांश्रेष्ठखरा॥समानसाजराविजयाख्य॥२॥ द्रोणपुत्रवीरंजी
वीअश्वत्थामा॥विकर्णाचामहिमाकायवाणुं॥३॥ भूरिश्रवातसाकळूंधातुह्मासी
॥महिमाबोलेऐसीतुकाह्मणे॥४॥ ८॥ ॥श्लोक॥ ॥अन्येचबहवःशू
रामदर्थेत्यक्तजीविताः॥नानाशस्त्रप्रहरणाःसर्वेयुद्धविशारदाः॥९

४

॥ समं० ॥ ॥ आणीकहीबहूशूरमदर्थमरणारजे ॥ नानाशस्त्रेंहाणणारेयुद्धीं
कुशळसर्वही ॥ ९ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ आणिकशस्त्रास्त्रींहे बहुत जेशूरनिपु
णसमराया ॥ माझाअर्थासाठींधरुनीआलेहिमानसमराया ॥ ९ ॥ ॥ दोहरा ॥
औरश्रूरबहुतहैमोलगतजतपराण ॥ भातभातआयुधलयेंसबजुद्धकोंबलवान्
॥ ९ ॥ ॥ ओवी ॥ आणिकहीबहुतवीर ॥ माझानिमित्तेंमरणार ॥ नानाशस्त्रां
हाणणार ॥ सकलकुशलयुद्धाशी ॥ ९ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ आणिकहीबहूशूरमहा
बळी ॥ रणींचेंडूफळीखेळणारे ॥ १ ॥ मजसाठींजीवसंकल्पिलीजीहीं ॥ हाणणारे
घाईशस्त्रेंनाना ॥ २ ॥ समरींकुशळमामाथिलेभले ॥ शिपाईदादुलेकाळदूत ॥ ३ ॥ अ
हंतेचायोगेंबोलेराजेश्वर ॥ ऐकोतचतुरतुकाह्मणे ॥ ४ ॥ ९ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अ
पर्याप्तंतदस्माकंबलंभीष्माभिरक्षितम् ॥ पर्याप्तंत्विदमेतेषांबलंभी
माभिरक्षितम् ॥ १० ॥ ॥ समं० ॥ ॥ असमर्थतयाचेंतेंसमर्थबळआमुचें ॥
जेंसैन्यरक्षिलेंभीष्मेंत्याचेंतोभीमरक्षिता ॥ १० ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ दिसतीअ
पूर्णअमुचींभीष्मेंरक्षोनिभीमसेनाही ॥ पूर्णदिसेपार्थाचीअनुसरतांजाणभी- ४

गी. मसेनाहीं ॥ १० ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ मोसेनासमरथसीभीखमराखततांही ॥ परसे अ०
नाअसमर्थहैरावतभीमसरूबाही ॥ १० ॥ ओवी ॥ ॥ आमुचीसेनाअसेगाढी ॥ १
भीष्मरक्षिताहेप्रौढी ॥ त्याचीसेनाबलहीनथोडी ॥ भीमराखीबलानें ॥ १० ॥ ॥ अभं
ग ॥ ॥ परंतुनिर्बळदिसेपांडवदळ ॥ भीमरक्षपाळअसतांही ॥ १ ॥ आमुचेंसबळ
तुह्माविणदीसे ॥ तुह्मीरक्षोकैसेंकायवाणु ॥ २ ॥ विश्वाचेअंकुरनेसेमहावीर ॥ काळ
दंताकारशस्त्रेंहातीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसंताऐकाचेंसावध ॥ बोलतांसक्रोधसावजाला ॥
४ ॥ १० ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अयनेषुचसर्वेषुयथाभागमवस्थिताः ॥ भी
ष्ममेवाभिरक्षंतुभवंतःसर्वएवहि ॥ ११ ॥ ॥ समं० ॥ ॥ तथापिसैन्यर
क्षेचींस्थानेंजींज्यांसदीधलीं ॥ भीष्मातेंचितुह्मीरक्षासर्वत्यात्यास्थळाहुनी ॥ ११ ॥
आर्या ॥ ॥ आपुल्याआपुल्यास्थानींनिश्चितिपुढींधरोनिद्दढलक्षा ॥ अवघेमिळो
निएकाभीष्मालागींजपोनिसंरक्षा ॥ ११ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ असपासमोव्यूहकेतु
मसबमगदेहोहु ॥ भीखमकीरछाकरोधरिकेमनमोकोहु ॥ ११ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥
ठायींठायींरणभूमिसी ॥ जतनकरावेंभीष्मासी ॥ तोतुह्मासमस्तांसी ॥ रक्षीलजा-

णाप्रतापें ॥ ११॥ ॥अभंग॥ ॥रक्षावयासेनाभार ॥स्थानेंनेमिलीं अपार
१॥ तथापित्यावर्त्तमाना ॥ तुह्मी आणिकेजीमना ॥ २॥ भीष्मातेंतुह्मीरक्षा ॥ रा
खावयाआत्मपक्षा ॥ ३॥ स्थानीहुनीतेंसेंसर्व ॥तुकाह्मणेहें अपूर्व ॥ ४॥११॥ ॥श्लो
क॥ ॥तस्यसंजनयन्हर्षंकुरुवृद्धःपितामहः॥सिंहनादंविनद्योच्चैः
शंखंदध्मौप्रतापवान् ॥१२॥ ॥सम०॥ ॥तोंदुर्योधनसंतोषाऐसाभीष्म
पितामह ॥ गर्जोनिसिंहनादातेंप्रतापीशंखवाजवी ॥१२॥ ॥आर्या॥ ॥ऐ
कुनियांनृपवचनात्यासिकरायातयींप्रमोदातें ॥ गर्जोनिसिंहनादें करितोकुरुवृद्ध
शंखनादातें ॥१२॥ ॥दोहरा॥ ॥दुर्योधनकेहर्षकोंभीखमजीचितचाय॥
॥सिंहनादउंचाकियोदुःसहशंखबजाय॥१२॥ ॥ओवी॥ ॥वडीलभीष्म
प्रतापिया ॥दुर्योधनाहर्षउपजावया॥ सिंहनादकरूनियां॥ प्रतापीशंखवाजवी॥
॥ ॥अभंग॥ ॥अहोतोकौरवांचाराजा॥संतोषलजयाकाजा॥१॥ ऐसाभी
ष्मतोवडील ॥ दावीसंतोषनवल॥ २॥ हांकफोडीसिंहनादें॥शंखवाजवीआनं
दें॥ ३॥ पूर्णप्रतापाचेंआंग॥ तुकाह्मणेसंतसंग॥ ४॥ १२॥ ॥श्लोक॥ ॥

ततःशंखाश्चभेर्यश्चपणवानकगोमुखाः॥ सहसैवाभ्यहन्यंतसशब्द
स्तुमुलोऽभवत् ॥ १३॥ ॥सम०॥ ॥ तोंवाद्येंशंखभेर्यादिपणवानक गोमु
खें ॥वाजविलींयेकसरें झालातोध्वनितुंबळ॥ १३॥ ॥आर्या॥ ॥मगशंखास
हभेरीपणवानकगोमुखादिखदाटे॥ जेणेंशब्देंकरुनी पृथ्वीआकाशसर्वकोंदाटे
॥१३॥ ॥दोहरा॥ ॥नवशंखभेरीपणवआनकगोमुखभेर॥ तासेंछिन्नबा
जतभयोशब्दरहोभरपूर॥ १३॥ ॥ओवी॥ ॥ मगशंखआणिभेरी ॥पणवा
नकेंघेऊनिकरीं ॥गोमुखादिगर्जिलींयेकसरीं ॥थोरनादजाहला॥१३॥ ॥अभं
ग॥ ॥तेव्हांयेकवेळासारी॥शंखध्वनीचीकुसरी॥१॥भेरीगर्जतीढोकिल्या॥
पणवानकाह्मीगाजल्या॥२॥येकसरेंचिगोमुखें॥दाही दिशानादमुखें॥ ३॥जाल्या
पूर्णह्मणेतुका॥ लीलापांडवांचीऐका॥ ४॥१३॥ ॥श्लोक॥ ॥ ततश्वेतैर्ह
येर्युक्तेमहतिस्यंदनेस्थितौ॥ माधवःपांडवश्चैवदिव्यौशंखौप्रदध्म
तुः॥ १४॥ ॥सम०॥ ॥ तोथोररथश्वेताश्वींयुक्तएकारथींतया॥दिव्य
वाजवितेजालेशंखमाधवपांडव॥ १४॥ ॥आर्या॥ ॥बैसुनितेंश्वेतरथीं

संयुक्तश्वेतवर्णहयजाशी ॥ माधवआणिकपांडववाजविती तेचिदिव्यजलजांशी ॥ १४ ॥
दोहरा ॥ ॥ श्वेतबरणघोडेलगेमहारथहिवनाय ॥ हरिअर्जुननापैंचदेरहेशंखबजा
य ॥ १४ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ श्वेतवर्णघोडेमहारथीं ॥ वरीपांडवश्रीपती ॥ दिव्य
शंखघेऊनिहातीं ॥ वाजविते जाहले ॥ १४ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ थोरीयोरलातोर
थी ॥ शुभ्रवर्णहयनाथी ॥ १ ॥ दोघे युक्तरहंवरी ॥ कुंतीपुत्रपूतनारी ॥ दिव्यवाजवि
ते जाहले ॥ शंखकरीच्चेआपुले ॥ ३ ॥ अहोमाधवींपांडव ॥ तुकाह्मणेतेवीजीव ॥ ४
श्लोक ॥ ॥ पांचजन्यंहृषीकेशोदेवदत्तंधनंजयः ॥ पौंड्रंदध्मौमहा
शंखंभीमकर्मावृकोदरः ॥ १५ ॥ ॥ सम० ॥ हृषीकेशेंपांचजन्यदेवद
त्तधनंजयें ॥ पौंड्रनामामहाशंखभीमेंवाजविलाबळें ॥ १५ ॥ ॥ आर्या ॥
बीभत्सुदेवदत्तावाजविलोकृष्णपांचजन्याशीं ॥ वाजविलेंपौंड्राशींभीमेंजोनित्य
सिद्धयुध्याशीं ॥ १५ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ देवदत्तअर्जुनलियोपांचजन्यजदुराय ॥ भी
मभयानकभयदियोपौंड्रशंखबजाय ॥ १५ ॥ ओवी ॥ ॥ पांचजन्यघेतलाकृष्णें ॥
देवदत्ततोवीरेंअर्जुनें ॥ भीमवृकोदरतेणें ॥ पौंड्रशंखवाजविला ॥ १५ ॥ ॥ अभं०

पांचजन्यहृषीकेशें ॥ गाजवितांचीआवेशें ॥ १ ॥ देवदत्तधनंजयें ॥ वाजविलादेऊंभयें
॥ २ ॥ पौंड्रनामामहाशंख ॥ श्रवणेंरिपुशींदेदुःख ॥ ३ ॥ भीमेंवाजविलाबळें ॥ तुका
वदेहर्षमेळें ॥ ४ ॥ १५ ॥ ॥ श्लोक ॥ अनंतविजयंराजाकुंतीपुत्रोयु
धिष्ठिरः ॥ नकुलःसहदेवश्चसुघोषमणिपुष्पकौ ॥ १६ ॥ ॥ सम०
राजाअनंतविजयशंखातेंश्रीयुधिष्ठिर ॥ माद्रीपुत्रेंवाजविलेसुघोषमणिपुष्प
क ॥ १६ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ राजाअनंतविजयावाजवुनीजोकरीमहाघोषा
सहदेवनकुळतैसेवाजविमणिपुष्पकाभिधसुघोषा ॥ १६ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ नृप
तीयुधिष्ठिरफूंकियोअनंतवियकोंघोस ॥ पुनिनकुलसहदेवनेंमणिपुष्पकोंघोस
॥ १६ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ अनंतजयगजरें ॥ वाजविलायुधिष्ठिरें ॥ नकुलेंसहदे
ववीरें ॥ मणिपुष्पकवाजविले ॥ १६ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ प्रभुअनंतविजय ॥
श्रवणार्थींदाताजय ॥ १ ॥ शंखालागींयुधिष्ठिर ॥ वाजवितहर्षपर ॥ ॥ २ ॥ आतांन
कुलसहदेवें ॥ शंखवाजवीऐकावे ॥ ३ ॥ सुघोषमणिपुष्पक ॥ तुकाह्मणेहेंरसिक ॥ ४
१६ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ काश्यश्चपरमेष्वासःशिखंडीचमहारथः ॥ धृष्ट-

द्युम्नोविराटश्चसात्यकिश्चापराजितः॥१७॥ ॥सम॰॥ ॥धनुर्ध
७ रमहाकाश्यशिखंडीहिमहारथी॥अजिंक्यसात्यकीवीरधृष्टद्युम्नविराटही॥
१७॥ ॥आर्या॥ ॥काश्येंशिखंडिनेंहीत्याकेलापृषदराजश्रुरानें॥सात्यकि
वीरेंआणिकधृष्टद्युम्नेंविराटवीरानें॥१७॥ ॥दोहरा॥ ॥महाधनुखधरकाशी
पतिरथिशिखंडीजान॥धृष्टद्युम्नविराटअतिबलीसात्यकीहीमान॥१७॥ ॥
ओवी॥ ॥काशिराजधनुर्धर॥शिखंडीमहारथीवीर॥धृष्टद्युम्नविराटथोर
सात्यकीअपराजित॥१७॥ ॥अभंग॥ ॥धनुर्धरमहाकाश्य॥राजेजाणींस
र्ववश्य॥१॥तैसाभीष्मप्राणहारी॥शिखंडिचीकिर्तीथोरी॥२॥धृष्टद्युम्नउत्तरपि
ता॥सात्यकीतोअपराजिता॥३॥तुकापुढेंविनवीतो॥ऐकाव्यासज्याबाणितो॥
४॥१७॥ ॥श्लोक॥ ॥द्रुपदोद्रौपदेयाश्चसर्वशःपृथिवीपते॥सौभ
द्रश्चमहाबाहुःशंखान्दध्मुःपृथक्पृथक्॥१८॥ ॥सम॰॥द्रुपदद्रौपदीपु
त्रअभिमन्युमहाभुज॥शंखवाजविलेयांहींआपुलालेपृथक्पृथक्॥१८॥ ॥आ ७
र्या॥ ॥द्रुपदेंअभिमन्यूनेंपृथक्पृथक्द्रौपदीजतनुजानीं॥वाजउनीशंखांनेंभ

गी॰ रिलीदाहीदिगंतरेंजानीं॥१८॥ ॥दोहरा॥ ॥द्रुपदद्रौपदीसुतसबेओरसुभद्रा अ॰
पूत॥अपनेअपनेशंखलेधुनीकिन्हीतासूत॥१८॥ ॥ओवी॥ ॥द्रुपदआ १
णीद्रौपदीसुत॥सुभद्रापुत्रविख्यात॥हेहीमिळोनीसमस्त॥वेगळालेशंखवा-
जविले॥१८॥ ॥अभंग॥ ॥जनकद्रौपदीचाऐका॥ज्याच्यानामेंयमाधोका
॥१॥पांचीपांडवांचींमुलें॥माजीअभिमन्युदादुलें॥२॥अन्यत्रहीदेशपती॥मि
ळुनिजळजवाजवीती३॥आपुलालेपृथकाकारें॥तुकाह्मणेयकसरें॥४॥ ॥
श्लोक॥ ॥सघोषोधार्त्तराष्ट्राणांहृदयानिव्यदारयत्॥नभश्चपृ
थिवींचैवतुमुलोव्यनुनादयन्॥१९॥सम॰॥ ॥तोघोषधार्त्तराष्ट्रांचा
हृदयांतेंविदारुनी॥आकाशआणिभूमीतेंमहातुंबळगर्जवी॥१९॥ ॥आर्या
त्याधार्त्तराष्ट्रचित्तींलाउनतोघोषतीव्रधाकाशीं॥जालातुंबळध्वनिहाभरिलापृ
थ्वींतआणिआकाशीं॥१९॥ ॥दोहरा॥ ॥फुटेयोहियोकौरव नकोशब्द
सुन्योंतावार॥पृथ्वीओरआकासमोपुरीरह्योगुंजार॥१९॥ ॥ओवी॥ ॥त
यानादाचेनिगजरें॥दुमदुमलींपाताळशिखरें॥दुर्योधनाशिंदुःखानळभरे॥हृद

यफुटेखेदानें ॥१९॥ ॥अभंग॥ ॥तोघोषधार्त्तराष्ट्रांचें॥ करीछेदनधैर्याचें॥१॥
विदारितवक्षस्थळा॥दिल्हीसर्वांशींअवकळा॥२॥ गगनआणिभूमी॥जालीनादेंक
रुनीभ्रमी॥३॥ तुकाह्मणेसैन्यथोवी॥महातुंबळगर्जवी॥४॥१९॥ ॥श्लोक
अथव्यवस्थितान्दृष्ट्वाधार्त्तराष्ट्रान्कपिध्वजः॥ प्रवृत्तेशस्त्रसंपा
तेधनुरुद्यम्यपांडवः॥२०॥ सम०॥ ॥तोंधार्त्तराष्ट्ररचिलेंहेंदेखोनि
कपिध्वजें॥आरंभितांशस्त्रघातघेऊनिधनुपांडव॥२०॥ ॥आर्या॥ ॥वी
रउभेअवघेहीकरावयालागिशस्त्रसंपातें॥ पाहुनिअर्जुनतेव्हांहातींघेवोनस
ज्जचापातें॥२०॥ ॥दोहरा॥ ॥देखेकृतधृतराष्ट्रकेअर्जुनधनुखसवार॥
कपिवरजाकेध्वजबसेशस्त्रनपरतनिहार॥२०॥ ॥ओवी॥ ॥सिद्धजाले
दळभार॥तेअवसरींकपिध्वजवीर॥देखोनिशस्त्रबडिवार॥धनुष्यघेहातींवा
हिलें॥२०॥ ॥अभंग॥ ॥आप्तव्यवस्थितसारे॥पाहोनिस्वचमुकेवारे॥
१॥ धार्त्तराष्ट्रकपिध्वज॥ घेऊंपाहेयुद्धाआज॥२॥ उचलुनीधनुकरीं॥हांसेकौतुकें
अंतरीं॥३॥आरंभावीरखणारवणी॥ तुकाह्मणेत्यानिर्वाणीं॥४॥ ॥२०॥ ॥श्लो०

हृषीकेशंतदावाक्यमिदमाहमहीपते॥ अर्जुनउवाच॥सेनयोरु
भयोर्मध्येरथंस्थापयमेऽच्युत॥२१॥ सम०॥ ॥तेव्हांपार्थहृषीके-
शाबोलिलाहेमहीपती॥करीमाझारथउभायांदोंसैन्यांतअच्युता॥२१॥ ॥आ
र्या॥ ॥बोलेश्रीकृष्णासीअर्जुनतेव्हांकरावयाआजी॥दोंहींसेनेमध्येंनेमाझा
रथहिअच्युताआजी॥२१॥ ॥दोहरा॥ ॥अर्जुनकहेजूकृष्णासेंमेरोचितयह
चाल॥दोसेनाकेमांझमोरथडारोकरोमाल॥२१॥ ॥ओवी॥ ॥अगारायाभू
पती॥अर्जुनबोलेअच्युताप्रती॥दोंसैन्यातनिगुती॥रथमाझानेइजे॥२१॥ ॥
अभंग॥ ॥तेव्हांपार्थहृषीकेशा॥बोलेकेंसाहांसोनी॥१॥ मध्यभागींनेईरथ
मनोरथपुरवी॥२॥ उभयसैन्यपाहेनमी॥ ऐशाभूमींकरीउभा॥३॥ अच्युतह्म-
णेबैसूनिपाहे॥तुकयासोयदिसेबा॥४॥२१॥ ॥श्लोक॥ ॥यावदेतान्निरी
क्षेऽहंयोद्धुकामानवस्थितान्॥कैर्मयासहयोद्धव्यमस्मिन्रणस
मुद्यमे॥२२॥ सम०॥ ॥तोंकींजोंयांसमीपाहेजेयुद्धाकारणेउभे॥त्यासे
थेंकोणकोणासींझगडावेंरणांतया॥२२॥ ॥आर्या॥ ॥जोंवरीअवघाहर्षी

युध्योत्सुकहाउभारिपुग्राम ॥ पाहिनविचारुनीयांकरुमीकवणाझगोनसंग्राम ॥ २२
९ दोहरा ॥ ॥ जबलगदेखोंहोइन्हेंजुरेजुत्थकेदाय ॥ कोनकोनसोंहोंलरोंयारनमें
सबपाय ॥ २२ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ मीपाहेनसर्वांसी ॥ युत्धउत्कंठाकवणासी ॥ म
जहातेंकांमारविशी ॥ यारणामध्येंकेशवा ॥ २२ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ तोंकींजोंया
समीपाहे ॥ मनसंदेहवाराया ॥ १ ॥ झुंझारजेउभेरथीं ॥ मोक्षग्रंथीबांधाया ॥ २ ॥
आह्मीतरींकोणकोणा ॥ नारायणाभांडावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेऐसेंदेवा ॥ अर्जुनतेव्हां
बोलिला ॥ ४ ॥ २२ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ योत्स्यमानानवेक्षेऽहंयएतेत्रसमा
गताः ॥ धार्त्तराष्ट्रस्यदुर्बुद्धेर्युद्धेप्रियचिकीर्षवः ॥ २३ ॥ ॥ सम० ॥ ॥
पाहेनयुद्धकर्त्यांतेंजेमिळालेरणांतया ॥ दुर्बुद्धिधार्त्तराष्ट्राचेंइच्छितीप्रियजेरणीं ॥
२३ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ पाहिनअवघेयेथेंआलेयुद्धासिवीरलवलाहें ॥ दुर्मतिसु-
योधनाच्यायुद्धींजेइच्छितीप्रियालाहे ॥ २३ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ जुद्धकरणारजो
जुद्धाजितेआयेहैंयास ॥ दुर्बुद्धिकौरवनकोभलोकरणकेकाज ॥ २३ ॥ ॥ ओवी ९
दुर्बुद्धीकौरवपती ॥ इष्टइच्छूंआलेभूपती ॥ कोणकोणतेनिगुती ॥ पाहेनह्मीर

गी० णींमी ॥ २३ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ पाहेनमीयुद्धींवीर ॥ वीरधीरप्रतापी ॥ १ ॥ मिळु- अ०
निआलेआसवर्ग ॥ किंवास्वर्गसापेक्षी ॥ २ ॥ मजभासतेदुर्बुद्धि ॥ नाहींशुद्धिचोख १
ट ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपार्थजीवा ॥ लागींदेवाखटपट ॥ ४ ॥ २३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥
संजयउवाच ॥ ॥ एवमुक्तोहृषीकेशोगुडाकेशेनभारत सेनयोरु
भयोर्मध्येस्थापयित्वारथोत्तमम् ॥ २४ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ हृषीकेशगु
डाकेशेंप्रार्थिलाजोअसानृपा ॥ तोदोंसैन्यांमध्यभागींतोस्थापूनिरथोत्तम ॥ २४
॥ आर्या ॥ ॥ ऐकुनिऐशावचनायुद्धींजेंबोलिलागुडाकेश ॥ दोहींसैन्यांम-
ध्येंस्थापीनेऊनिरथहृषीकेश ॥ २४ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ ऐसोकह्योश्रीकिस
नसोंसुनिअर्जुनकीबात ॥ दोउसेनाकेमाझरथलेराखोताघात ॥ २४ ॥ ॥
॥ ओवी ॥ ॥ अगायेधृतराष्ट्रराया ॥ ऐसेंअर्जुनबोलोनियां ॥ कृष्णेंरथने-
ऊनियां ॥ दोंसैन्यांतस्थापिला ॥ २४ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ हृषीकेशागुडाकेश
॥ बोलेऐसेंप्रार्थुनी ॥ १ ॥ भारतरायासंजयबोले ॥ प्रेमेंडोलेअंतरीं ॥ २ ॥ त्यादों
सैन्यामध्यभागीं ॥ रथशारंगीकरीउभा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेविजयीरथ ॥ विजयी

पार्थसांभाळी ॥ ४ ॥ २४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ भीष्मद्रोणप्रमुखतः सर्वेषांच
१० महीक्षिताम् ॥ उवाच पार्थ पश्यैतान्समवेतान्कुरूनिति ॥ २५ ॥ ॥ सम०
समोर भीष्मद्रोणांच्या सर्व भूपाळ सन्मुख, पार्था पाहें ह्मणे यां तें मिळाले जे कुरू प्र
ती ॥ २५ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ भीष्मद्रोणासंनिध सर्व नृपांच्या समीप विभ्र गु-
रू ॥ बोले ऐसें पार्था आजि मिळाले पहा च सर्व कुरू ॥ २५ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥
भीखम द्रोण हि आदि दे नृप जु हैं ते या ठोर ॥ अर्जुन सों बोलत भये करि कोरव की
ओर ॥ २५ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ भीष्म मुख्य कुरूनी ॥ पृथ्वीचे राजे मिळोनी ॥ कौ
रव मिळाले देखोनी ॥ अर्जुना पाहें तयां तें ॥ २५ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ समोर भी
ष्मद्रोणांच्या ॥ भूपाळांच्या सन्मुख ॥ १ ॥ पार्थ पाहें ह्मणे यां तें ॥ मिळाले ते कुरु प्र-
ति ॥ २ ॥ तेव्हां विभो कृष्णा मनीं ॥ विचार ध्यानीं आणिला ॥ ३ ॥ कांहीं कौतुक दिस
ताहे ॥ तुकया साह्य दीनबंधु ॥ ४ ॥ २५ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ तत्रापश्यत्स्थिता
न्पार्थः पितॄनथ पितामहान् ॥ आचार्यान्मातुलान्भ्रातॄन्पुत्रान्पौत्रान् स- १०
खींस्तथा ॥ २६ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ तों पार्थ पाहे चुलते आजे जे त्यांत त्यां प्रती ॥

गी० गुरु मामे आणि भाऊ पुत्र पौत्र सख्या सही ॥ २६ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ पाहे अर्जुन ते भ०
थें मातुल आचार्य पुत्र पौत्रां तें ॥ त्या पितृ पितामहां तें बंधूं तें आप्तइष्टमित्रां तें ॥ २६ १
॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ अर्जुन वो देखे सबे पिता पितामह भाथि ॥ गुरु मामा भाई स
खे सुत नाती केदाथि ॥ २६ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ पार्थ सकळही देखे ॥ पितृव्य पिता
मह विशेषें ॥ आचार्य भ्रातृ पुत्र अनेक ॥ पुत्र सखे अवघेची ॥ २६ ॥ ॥ अभंग
तो पार्थ पाहे चुलते ॥ कोठें पितें खवळले ॥ १ ॥ आजे त्यांत तयां प्रती ॥ नाहीं क्षि
ती उपमा ॥ २ ॥ गुरु मामे आणि भाऊ ॥ आपुले जी ऊ प्रत्यक्ष ॥ ३ ॥ पुत्र पौत्र तयांस
ही ॥ तुका पाही त्या पाठीं ॥ २६ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ श्वशुरान्सुहृदश्चैव सेन
योरुभयोरपि ॥ तान्समीक्ष्य स कौंतेयः सर्वान्बंधूनवस्थितान् ॥ २७ ॥
सम० ॥ ॥ सासऱ्या सोयऱ्यां तेही या दोन्ही सैन्य सागरीं ॥ देखोनि पुत्र कुंतीचा
बंधूं ते त्या रणांगणीं ॥ २७ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ श्वशुरांने सुहृदांने तेव्हां दोन्हीं-
हि सैन्य सिंधूं तें ॥ कुंतीचा तो नंदन पाहुनियां सिद्ध सर्व बंधूं तें ॥ २७ ॥ ॥ दोहरा ॥
ससुर सुहृद बंधू सबे दोउ सेना के माय ॥ देखे अर्जुन उनकों ठोर ठोर कों पाय ॥ २७ ॥

॥ ॥ओवी॥ ॥श्वशुरसोयरेदोंसैन्यीं॥ बंधुवर्गीनेंजाणोनी॥ कृपाउपजलीम
११ नीं॥ कौंतेयबोलोंलागला॥२७॥ ॥अभंग॥ ॥सासरेसोयरेतेही॥ निःसंदे
हीजेउभे॥१॥ त्यादोंहींफौंजेआंत॥ युद्धख्यानलाबीते॥२॥ कौंतेयेंदेखोनियां॥
जीवींमायाझळंबे॥३॥ बंधूतेंहीरणांगणीं॥ तुकावाणीजालागीं॥४॥२७॥ ॥श्लो
क॥ ॥कृपयापरयाविष्टोविषीदन्निदमब्रवीत्॥ ॥अर्जुनउवाच॥ ॥
दृष्ट्वेमंस्वजनंकृष्णायुयुत्सुंसमुपस्थितम्॥२८॥ ॥सम०॥ ॥कृपेंक
रुनिआविष्टविषादेंबोलिलाअसें॥ देखोनिकृष्णास्वजनयुद्धार्थीसिद्धजेउभे॥
॥२८॥ ॥आर्या॥ ॥मानुनिविषादचित्तींबोलेहोवोनियांकृपाव्याप्त॥ कृष्णा
पाहुनित्यांनेंजेयुत्थोद्युक्तसर्वहीआप्त॥२८॥ ॥दोहरा॥ ॥तिन्हेदेखकरुणा
भईतबबोलेनरनाह॥ देखेमेंसबेस्वजनहृदयहकृष्णाजुद्धकेदाय॥२८॥ ॥ओवी॥
पाहेंपरमकृपेकरून॥ विषादपावलेसेमन॥ युद्धकरूंइच्छितीस्वजन॥ पाहेंपांकृष्णा
देवा॥२८॥ ॥अभंग॥ ॥कृपेकरुनीआविष्ट॥ परनिष्ठभावार्थी॥१॥ ऐसा ११
विषादेंबोलिला॥ कृष्णाभलाप्रार्थित॥२॥ देखियेलेंस्वजनास॥ आपणासजेबंध

गी. ॥३॥ युद्धार्थीनेंउभेसिद्ध॥ जेनिषिद्धतुकयासी॥४॥२८॥ श्लोक॥ ॥सी
दंतिममगात्राणिमुखंचपरिशुष्यति॥ वेपथुश्चशरीरेमेरोमहर्षश्च- अ. १
जायते॥२९॥ ॥सम०॥ ॥पिळतीसर्वहीगात्रेंदुःखेंमुखहिवाळलें॥ शरी
रींकांपस्फुटलोआंगीरोमांचऊठती॥२९॥ ॥आर्या॥ ॥गात्रेंखिन्नसमस्तें-
मुखशुष्कहिआणिसर्वतनुकंपा॥ पाहेरोमांचिततनुउपजलिचिन्तांनतीव्रअनुकं
पा॥२९॥ ॥दोहरा॥ मो मुखसूकतहै अंगसबहिसिथिलाय॥ रोमहर्षहोतहैऔ
रदेहकंपबहुभाय॥२९॥ ॥ओवी॥ ॥दुःखहोतसेगात्रांसी॥ मुखशोषतें
हृषीकेशी॥ कंपरोमांचआंगासी॥ असीस्थितीजाहली॥२९॥ ॥अभंग॥
पिळतीसर्वहीगात्रें॥ कळावर्म्येंत्याकाळीं॥१॥ शरीरींस्फुटनोकांप॥ रोमरोमकां
पती॥२॥ तुकाविनवीनारायणा॥ क्लेशमनापार्थाच्या॥३॥२९॥ ॥श्लोक
गांडीवंस्रंसतेहस्तात्त्वक्चैवपरिदह्यते॥ नचशक्नोम्यवस्थातुंभ्रमतीव
चमेमनः॥३०॥ सम०॥ ॥हातापासोनिगांडीवगळतेंजळतेत्वचा॥ उभाराहो
हिनशकेंवाटेभोंवतसेंमन॥३०॥ ॥आर्या॥ ॥हस्तापासूनिगळतेंगांडिव

आलाननूशिहिंवजाळ ॥ वैसायाशक्तिनसेभ्रमवीचित्तासमोहजंजाळ ३० ॥ ॥ दोह
१२ रा ॥ ॥ धनुरखगिरतमोहाननेतुचातपनअधिकाय ॥ थाडेहोनेनहिंसकेभ्रमतमोतन
चित्तलाय ॥ ३० ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ धनुष्यपडेहातींहुन ॥ त्वचाजळेसंतापान ॥ भ्रम
तसेमाझेंमन ॥ उभेंराहूंशकेना ॥ ३० ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ हातापासूनिगांडीव ॥ ग
ळतेंजीवदग्धजाला ॥ १ ॥ उभाराहोंहीनशके ॥ चित्तंशोकेंभ्रमिष्ट ॥ २ ॥ तुकाह्मणेकरु
णानिधी ॥ हेउपाधीचिवारा ॥ ३ ॥ ३० ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ निमित्तानिचपश्या
मिविपरीतानिकेशव ॥ नचश्रेयोऽनुपश्यामि हत्वास्वजनमाहवे ॥ ३१ ॥ ॥
सम० ॥ ॥ देखतोंमीनिमित्तेंहींविपरीतेंचिकेशवा ॥ नकल्याणहिमीदेखेंयुद्धींस्व-
जनमारुनीं ॥ ३१ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ युद्धींविपरीतासचपाहतसेंकेशवानिमित्ता
तें ॥ वधुनिस्वजनानदिसेमातेंकल्याणराज्यमंतातें ॥ ३१ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥
आपनोभलोनदेखियेंहेंविपरीतसुजान ॥ सुजनहननसंग्राममेंतातेहन्योजुमान
३१ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ आपलेंस्वजनम्यामारुनी ॥ मजसुखव्हावेंनुपजेमनीं १२
॥ विपरीतचिन्हेंदिसतीनयनीं ॥ केशवरायापैंमज ॥ ३१ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ देख

गी. तोंमीनिमित्यांस ॥ विपरीतासकेशवा ॥ १ ॥ नकल्याणहीमीदेखें ॥ युद्धींसखेमारु अ
नी ॥ २ ॥ तुकाह्मणेजैसेंभयें ॥ तैसेंस्वयेंनिवेदी ॥ ३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ नकांक्षे १
विजयंकृष्णनचराज्यंसुखानिच ॥ किंनोराज्येनगोविंदकिंभोगैर्जीवि
तेनवा ॥ ३२ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ नइच्छींविजयहीकृष्णनराज्यअथवासुख
राज्यभोगेंजीवितेंहीगोविंदाकायआसुतें ॥ ३२ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ इच्छीना
मीकृष्णागोविंदाराज्यभोगविजयाशी ॥ नलगेस्वजनवधेंमजजीवितअणिरा-
ज्यभोगविजयाशी ॥ ३२ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ चाहोविजयनकृष्णजुनहिचाह
नसुखराज ॥ राजभोगगोविंदजूनहिजीवनकेकाज ॥ ३२ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ कृ
ष्णाविजयाचीचाडनाहीं ॥ राज्यसुखाचीगोडीकांहीं ॥ राज्यभोगसकळही ॥ नल
गेमजस्वामियां ॥ ३२ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ नइच्छीमनमाझें ॥ कांहींराज्यादीकवो
झें ॥ जयकांक्षेविसींतुझे ॥ पायदिव्यआहेती ॥ १ ॥ रामकृष्णागोपाळामाधवा ॥
नित्यप्राणाचाविसावा ॥ आह्माकासयासीह्मावा ॥ हासंसारपातकी ॥ २ ॥ राज्यभोगें
जीवीतहें ॥ यासुखाचासंदेहो ॥ आतामाझीपाहे ॥ लाजरखीदयाळा ॥ ३ ॥ गोविंदाका

यआमुतें ॥ चाळवणीचोपाभानें ॥ तुकादासकुशब्दातें ॥ त्रासमानीबोरवदीया ॥ ४ ॥ ३२

१२ श्लोक ॥ ॥ येषामर्थेकांक्षितन्नोराज्यंभोगाःसुखानिच ॥ तइमेवस्थि
नायुद्धेप्राणांस्त्यक्त्वाधनानिच ॥ ३३ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ राज्यभोगसुखें
आह्मींज्यानिमित्य अपेक्षितों ॥ टाकोनिप्राणधनतेंउभे युद्धासराहिले ॥ ३३ ॥ आर्या
जोडावेज्यासाठींराज्यसुखाभोगतें चिहेनिधना ॥ जहालेंसिद्धमरायात्यागुनियां
प्राणगेहमित्रधना ॥ ३३ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ राजभोगसुखकृष्णजूकरीयतइन
केकाज ॥ लरतजीवधनछांडकेहमनहिंचाहतराज ॥ ३३ ॥ ॥ ओवी ॥ ज्या
कारणेभोगबहुत ॥ आपणहोतोंजीवइच्छित ॥ प्राणधनटाकूनिसमस्त ॥ युद्धाआले
सर्वही ॥ ३३ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ राज्यभोगसुखेंआह्मीं ॥ कायदिसतेंदुर्नामी ॥
१ ॥ तूंतवकायनेणेस्वामी ॥ जेंप्रार्थावेंहळुहळु ॥ २ ॥ अपेक्षितोंज्यानिमित्य ॥ तेंत
ववावजालेंसत्य ॥ परींमापहें असत्य ॥ आजघालींरोकडे ॥ ३ ॥ सोडोनीतेप्राणधना ॥
आणींसंसारींवासना ॥ आणिकल्पनाकामना ॥ मेलीकायममतेची ॥ ३ ॥ उभेयुद्धांतरा- १३
हिले ॥ निःसंदेहीवीरभले ॥ यांतसुखचालुनिआलें ॥ तुकाह्मणेकोणतें ॥ ४ ॥ ॥ ३३

गी० श्लोक ॥ ॥ आचार्याःपितरःपुत्रास्तथैवचपितामहाः ॥ मातुलाःश्वशुराःपौ अ०
त्राःश्यालाःसंबंधिनस्तथा ॥ ३४ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ गुरुद्रोणादिभीष्मादिहेआ १
नेचुलतेसुत ॥ मामेश्वशुरनातूहेमेहुणेसोयिरेतसे ॥ ३४ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ आ
चार्यआणिमातुलपौत्रपितामहहिपुत्रहीपितर ॥ शालकआणिश्वशुरहिसंबधीइ
ष्टमित्रअणिइतर ॥ ३४ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ आचार्यपुनिपितामहपुत्रपौत्रहीदेख
नातीमातुलससुरऔरसालेहीसबरेख ॥ ३४ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ पितृपुत्रपक्षीं
चे ॥ वडीलभीष्मआमुचे ॥ द्रोणगुरूबोलिजेवाचे ॥ मामेमेहुणेअवघेचि ॥ ३४ ॥ ॥
अभंग ॥ ॥ गुरुपाहेश्रेष्ठमानें ॥ द्रोणनामेंजोआम्हुनें ॥ तेंसेंभीष्माचेंहीनातें ॥
कायआजीखुंटालें ॥ १ ॥ तातबापाचाजोआजा ॥ चुलतेपाहेंअधोक्षजा ॥ किनीपुत्रम
हाराजा ॥ मरोंआजीटेंकले ॥ २ ॥ मायबंधुतोचिमामा ॥ सासऱ्याचीहेप्रतिमा ॥ लेक
पुत्राचेजीआह्मा ॥ अंगेदिसेमारणें ॥ ३ ॥ स्त्रीचेभाऊहेशालक ॥ तसेसोयरेंआणिक ॥
तुकाह्मणेजीकौतुक ॥ वाटेमजदेखोनी ॥ ४ ॥ ३४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ एतान्नहंतुमि
च्छामिघ्नतोऽपिमधुसूदन ॥ अपित्रैलोक्यराज्यस्यहेतोःकिंनुमहीकृते ३५

॥ ॥सम०॥ ॥मीयांतें मारुं इच्छीना हे जरी मज मारिती॥ त्रैलोक्यराज्याला-
१४ गींही नेथें हे भूमिने किती॥३५॥ ॥आर्या॥ ॥मारोन मला अवघे परि मीया
लागि मारिना देवा॥ त्रिभुवनराज्यास्तव ही पृथ्वीचा नेथें कायसा केवा॥३५॥ ॥
दोहरा॥ ॥यह मारे मोकों जद्यपि हम नहि हनों विरोख॥ राज तजों तिन लोकको
कित भूमि यह ठोरख॥३५॥ ॥ओवी॥ ॥हे मज मारिती जरी॥ परि मीयांतें
न मारीं॥ त्रैलोक्यराज्य जालें जरी॥ पृथ्वीचा कोण केवा॥३५॥ ॥अभंग॥ ॥
मीयांसी हो जनार्दना॥ सहसा मारूं इच्छीना॥ नसे दुष्ट वासना॥ जन्मपणापासू-
नी॥१॥ हे जरी येक वेळे॥ मज मारितील बळें॥ तें मी न मनीं वोढें॥ ऐसा हे तउदास॥
२॥ स्वर्गलोक मृत्युलोक॥ पाताळिचे निवासक॥ जालों ही न आह्मी रंक॥ तेंच सुख-
आवडे॥३॥ तेथें भूमि हे थोडकी॥ किती ईचा हो पाडकी तुका वदे लहाडकी॥ लोकीं ए-
सें दिसेना॥४॥३५॥ ॥श्लोक॥ ॥निहत्य धार्त्तराष्ट्रान्नः का प्रीतिः स्याज्ज
नार्दन॥ पापमेवाश्रयेदस्मान्हत्वैतानाततायिनः॥३६॥ ॥सम०॥ ॥ १४
मारूनि धार्त्तराष्ट्रांसी सिद्धी काय जनार्दना॥ आह्मा पाप चि लागे हे आततायि हि मारि

गी० तां॥३६॥ ॥आर्या॥ ॥या धार्त्तराष्ट्रघातें होइल कैसा जनार्दना तोष॥ अस- अ०
तां हि आततायी वधितां यांतें घडेल मज दोष॥३६॥ ॥दोहरा॥ ॥संतनि हन्यो १
धृतराष्ट्र केन हि सुख रहे मुरार॥ पाप हुहे इनके हने जद पिले हथियार॥३६॥ ओवी॥
धृतराष्ट्रपुत्र मारुनी॥ सुख न वाटे माझे मनीं॥ शस्त्रें मारितां पाप जाउनी॥ हें केवी घडे
श्रीहरी॥३६॥ ॥अभंग॥ ॥वधोनि हे धार्त्तराष्ट्र॥ राया धृतराष्ट्राचे पुत्र॥ जना-
र्दना सिद्धी सूत्र॥ काय दिसे मी नेणें॥१॥ आह्मा लागुनी पहातां॥ पाप वाटाची आइता
॥ भला ने मिला अनंता॥ लोकामाजी निंद्य जो॥२॥ आततायी ही करुन॥ आलों मारुनि
स्वजन॥ तुका वदे लभजन॥ कोण्या तोंडें आपक्रमी॥३॥३६॥॥श्लोक॥ ॥तस्मा-
न्नार्हा वयं हंतुं धार्त्तराष्ट्रान्स्वबांधवान्॥ स्वजनं हि कथं हत्वा सुखिनः स्याम
माधव॥३७॥ ॥सम०॥ ॥यालागि यांस मारायाआह्मी योग्य नहों कधीं॥ हो-
ऊं स्वजन हत्येनें सुखी ही केवि माधवा॥३७॥ ॥आर्या॥ ॥यास्तव न वधावे
म्या निज बंधू धार्त्तराष्ट्र हे आप्त॥ निज जन घातें कैसें होइल सुख माधवा मला प्राप्त॥३७
॥ ॥दोहरा॥ ॥तातें यह हनिये नहि भय्यो सहित निरधार॥ कृष्णा स्वजन कों

मारिकें सुखलहे कैसे भाय॥ ३७॥ ॥ओवी॥ ॥ह्मणोनियां नारायणा॥ नमारावे
धूर्तेजाणा॥ यांचे आपणबधूं प्राणा॥ स्वकेंचें मज माधवा॥ ३७॥ ॥अभंग॥ ॥
यालागिजगत्पती॥ यांसिमारावयाचित्तीं॥ वाटविलीउपपत्ती॥ तेउगीच सुनार॥ १॥आ
ह्मीपांडवलोकींमान्य॥ कर्मनाचरोंअमान्य॥ योग्यन हों हे पैशून्य॥ आंगीं आतलें घ्याव
या॥ २॥ होऊं स्वजनहत्येनें॥ सुखीमाधवा कैसेनें॥ तुकाह्मणेश्रीरूपेनें॥ उगेंआह्माका
यजा॥ ३॥ ३७॥ ॥श्लोक॥ ॥यद्यप्येतेन पश्यंतिलोभोपहतचेतसः॥ कुल
क्षयकृतंदोषंमित्रद्रोहेचपातकम्॥ ३८॥ ॥सम०॥ ॥तेहेनपाहतिजरीलो
भेंकरुनि मूढधी॥ कुलहत्येंतजोदोषमित्रद्रोहांतपापजें॥ ३८॥ ॥आर्या॥ ॥ज
रिहेलोभावेशें पहीनातोस्वकीयजनघातें॥ मित्रद्रोहाघातेंतैसेंदुस्तरकुलक्षयाघातें॥
३८॥ ॥दोहरा॥ ॥येयाकोंदेखतनहीलोभभुलावनमाय॥ कुलछयकिन्हेदोख
जोजानतहमजदुराज॥ ३८॥ ॥ओवी॥ ॥जयावंशींकुलक्षयजाहला॥ तयाचा
कुलाच्यारबुडाला॥ हाविच्यारत्यांहींसोडिला॥ मित्रद्रोहेंचपातक॥ ३८॥ अभंग॥ ॥
तेहेजरीनपाहती॥ सारासारन्यायनिती॥ दृष्टिअंधलोभेंहोती॥ वशावर्त्तीकामाच्या॥ १॥

आशालागलीद्रव्याची॥ अथवापुत्रसंततीची॥ तेथेंसहजविवेकाची॥ मानमोडहोत
से॥ २॥ कुलहत्येंतजोदोष॥ मित्रद्रोहाचाविशेष॥ तुकाह्मणेहोहेंदोष॥ दुष्टघालीहोअ-
न्नांत॥ ३॥ ३८॥ ॥श्लोक॥ ॥कथंनज्ञेयमस्माभिःपापादस्मान्निवर्तितुम्
कुलक्षयकृतंदोषंप्रपश्यद्भिर्जनार्दन॥ ३९॥ ॥सम०॥ ॥पापापासूनियांआ
ह्मीकैसेंनपरतोंहरी॥ कुलहत्येंतजोदोषदेखतांहीजनार्दना॥ ३९॥ ॥आर्या॥ ॥प
रिम्यादेवाकैसेंपापापासोनियांनपरतावें॥ स्वकुलक्षयदोषेंजेंकैसेंम्यासत्पथींनवर्त्ता
वें॥ ३९॥ ॥दोहरा॥ ॥जानबुझायरवपापकोंक्योंकरकीन्होजाय॥ कुलछय
किन्हेदोखहेंदेखतहमजदुराय॥ ३९॥ ॥ओवी॥ ॥पापापासावपरतिजे॥ ऐ
सेंआह्मीकायनेणिजे॥ कुलक्षयकरितांदोषआणिजे॥ ऐसेंआहे केशवा॥ ३९॥ ॥
अभंग॥ ॥ज्याच्याभेणेंसाधकनरीं॥ लंघनेंसाधनेंडोंगरीं॥ जातेपाहातांकेंसा
री॥ तूंहानींचासूटसी॥ १॥ तयापातकापासोनी॥ सुटोंआह्मीकैसेनी॥ निंद्यकर्मआच
रोनी॥ धंद्यहोऊंतोंकैसे॥ २॥ जनार्दनाविषखातां॥ कैचेंअमरत्वआतां॥ जाणतच्याप्र
जाळींजातां॥ आतांभलाकेसेनी॥ ३॥ तैसेकुकहत्येमाजी॥ दोषेंपुण्यलोपेभाजी॥ तुका

कैसेविनवाजी॥ हेंदेखतांप्रत्यक्ष॥४॥३९॥ ॥श्लोक॥ ॥कुलक्षयेप्रणश्यंति
१६ कुलधर्माः सनातनाः॥ धर्मेनष्टेकुलंकृत्स्नमधर्मोऽभिभवत्युत॥४०॥ सम०॥
कुलक्षयेंचिबुडतीकुलधर्मपरंपरा॥ धर्मनाशेंसर्वकुळअधर्मावश्यहोतसे॥४०॥ ॥
आर्या॥ ॥बुडतीकुलक्षयानेंकुलिंचेप्राचीनधर्महेसारे॥ धर्माच्यानाशानेंनशिरेवं
शींअधर्मकेंसारे॥४०॥ ॥दोहरा॥ ॥कुलछयकिन्हेंकुलधरमजानसबविनसा
य॥ धर्मनाशकुलकोंजबेहोतअधरमसुभाय॥४०॥ ॥ओवी॥ ॥ज्यावंशींकुल
क्षयजाहला॥ त्याचाकुलधर्मबुडाला॥ धर्मगेलियावरीकुळा॥ पापअवश्यहोतसे॥४०॥
अभंग॥ ॥कुलक्षयेंचबुडती॥ सत्यजाणतांश्रीपती॥ मगत्यारुद्धिहोती॥ अधर्मी
च्याअनंता॥१॥ कुळधर्मपरंपरा॥ केलाविधीनेंसंसारा॥ त्याचासहजमातेरा॥ हातें
आमुच्याहोतसे॥२॥ धर्मनाशेंसर्वकुळ॥ वश्यअधर्मासकळ॥ देखतअन्यायाचेंफळ॥
लांचिवन्यायहोतसे॥३॥ तुकाह्मणेपार्थशब्दीं॥ देवालागलीसमाधी॥ तेणेंवचनेंहीक
धीं॥ पैंगानव्हतीऐकिलीं॥४॥४०॥ ॥श्लोक॥ ॥अधर्माभिभवात्कृष्णप्रदु १६
ष्यंतिकुलस्त्रियः॥ स्त्रीषुदुष्टासुवार्ष्णेयजायतेवर्णसंकरः॥४१॥ ॥सम०

गी० अधर्मीच्याबळेंकृष्णा दुष्टाहोतीकुलस्त्रिया॥ त्यांच्यादोषेंवृष्णिनाथाहोतसेवर्णसं अ
कर॥४१॥ ॥आर्या॥ ॥शिरुनीअधर्मकृष्णा वंशींच्यादूषितस्त्रियाकरितो॥ १
वनितादूषितहोतांहोतोउत्पन्नवर्णसंकरतो॥४१॥ ॥दोहरा॥ ॥कृष्णाअध
र्महिबढेदुष्टहोयकुलनार॥ हुवेबरनसंकरतबेस्त्रियांदोखनिरधार॥४१॥ ओवी
कृष्णाअधर्मजालियावरी॥ दुष्टहोतीकुळींच्यानारी॥ अधर्मचाललियावरी॥ वर्ण
संकरहोतसे॥४१॥ ॥अभंग॥ ॥देवानबोलेंचिकांहीं॥ त्याणेंप्यालातोहृद
यीं॥ कायमहाराजाठाईं॥ विचारजोयेईल॥१॥ आह्मीजरीनबोलावें॥ तरीवहाव
तोंभवें॥ कोपहीनकादोस्वभावें॥ आह्माटाहोफोडणें॥२॥ मगविनवीफाल्गुन॥
अधर्मीच्याबळेंजाण॥ दुष्टकुलस्त्रियापूर्ण॥ होतीयाचाअनुभव॥३॥ त्याचादोष
यादवराजा॥ होतीवर्णसंकरप्रजा॥ तुकाह्मणेबीजा॥ पासूनीतेअंकुर॥४॥४१॥
श्लोक॥ ॥संकरोनरकायैवकुलघ्नानांकुलस्यच॥ पतंतिपितरोह्येषांलु
प्तपिंडोदकक्रियाः॥४२॥ ॥सम०॥ ॥संकरेंहोतिनरककुलघ्नाच्याकुळास
ही॥ पिंडोदकक्रियालोपेंच्यवतीसर्वपूर्वज॥४२॥ ॥आर्या॥ ॥होतोकुलघ्नपु

रुषांनरकप्रद शीघ्रवंशासंकरकीं॥ मगपिंडोदकलोपें पडतीपितृगणसमस्तहीनर
कीं॥४२॥ ॥दोहरा॥ ॥नरकपडेसंकरभयेकुलघातयहहोय॥ पतितहोनतिन
केपितरपिंडदेनहिकोय॥४२॥ ॥ओवी॥ ॥वर्णसंकरजालियावरी॥ कुळबुडे
पैंअघोरीं॥ पिंडोदकक्रियाअवधारीं॥ नाहींकरावयाशीं॥४२॥ ॥अभंग॥ ॥
त्यासंकरेंनरक॥ प्रकारेंअनेक॥ होतीहाविवेक॥ सर्वांगाचा॥१॥ कुलघ्नाच्याकुळा॥
लागेदोषज्वाळा॥ मगतोउन्हाळा॥ खडखडीत॥२॥ पिंडोदकक्रिया॥ लोपेदेवराया
॥बोरुंबरीवायां॥जायजैसी॥३॥ तुकाह्मणेसर्व॥ पूर्वज्यांसीच्यव॥ जळींभंगेना
व॥कोणतारी॥४॥४२॥ ॥श्लोक॥ ॥दोषैरेतैः कुलघ्नानां वर्णसंकरकार
कैः॥ उत्साद्यंतेजातिधर्माःकुलधर्माश्चशाश्वताः॥४३॥ ॥सम॰॥ ॥
यादोषींत्याकुलघ्नाचा वर्णसंकरहेतुजे॥ बुडतीजातिचेधर्मकुलधर्महिशाश्वत॥
४३॥ ॥आर्या॥ ॥यावरिवंशघ्नाचीफारकरीतीअचारदुष्कर्म॥ होतांतेवि-
करीतीसुळिंचेउत्सन्नजातिकुळधर्म॥४३॥ ॥दोहरा॥ ॥कुलहिबरनसंकर
भयोडारतदोखबढाय॥जातिधर्मकुलधर्मनेदोउदेतनसाय॥४३॥ ॥ओवी॥

ह्मणोनिकुलघ्नाचेदोषथोर॥ तेणेंहोयवर्णसंकर॥ बुडेलकुळधर्मआचार॥जातीधर्मते
ही॥४३॥ ॥अभंग॥ ॥त्यादोषेंत्यांमगकुलघ्नाचेंखग॥उडवितांआंगटिकोंनेदी
॥१॥ सर्वसंकरसेअनंताहोतसे॥ भाजीकांनदीसेसार्थकजी॥२॥ बुडेजातिधर्मकुळव
र्णआश्रम॥ तुरेजेथेंनामआच्याराचें॥३॥कुळधर्मखरेसांगोंमीकितीरे॥ तुकाह्मणेसा
रेखरेबुडती॥४॥४३॥ ॥श्लोक॥ ॥उत्सन्नकुलधर्माणांमनुष्याणांजनार्द
न॥ नरकेनियतंवासोभवतीत्यनुशुश्रुम॥४४॥ ॥सम॰॥ ॥गेलेज्यांचे
वंशधर्ममनुष्यांचेजनार्दना॥ नरकींनिश्चयेंवासतयांआइकतोंअसें॥४४॥ आर्या
ज्यामनुजांच्यावंशींयापरिउच्छिन्नधर्मतेअसती॥ ऐकियलेंऐसेंकीं त्यांलानरका
मध्येंसदावसती॥४४॥ ॥दोहरा॥ ॥कुलधर्मकेनाससेंनिःसंदेहहोय॥सदा
नरकमेंतेरहेकहताजूसबकोय॥४४॥ ॥ओवी॥ ॥अधर्मजालियावरी॥नर
कींवासअघोरीं॥ हेंआयकेंश्रीहरी॥ स्वामीजनार्दना॥४४॥ ॥अभंग॥ ॥गेले
ज्यांचेधर्मअधर्महेशेष॥ कायत्याविशेषधर्मसांगूं॥१॥ मनुष्यांचेंहित जनार्दनास्थि
न॥होतेंविस्कळीतपापयोगें॥२॥ नरकींनिश्चय वासत्याचाहोय॥उद्धारनजायत

यापासी॥३॥तयागतिऐसी ऐकतोंमवासी॥नकोदशानेंसीतुकाह्मणे॥४॥४४॥ ॥
१८ श्लोक॥ ॥अहोबतमहत्पापंकर्त्तुंव्यवसितावयम्॥यद्राज्यसुखलोभेन
हंतुंस्वजनमुद्यताः॥४५॥ ॥सम०॥ ॥महापापींकटकटाआह्मीनिश्चय
मांडला॥कींराज्यलोभेंस्वजनांमारायालाप्रवर्त्तलों॥४५॥ ॥आर्या॥ ॥आ
श्चर्यहेंचिआतांआह्मीकरणारपापसिंधूतें॥राज्यसुखाचेलोभेंमारायासिद्धस
र्वबंधूतें॥४५॥ ॥दोहरा॥ ॥बडेपापकेकरनकोनिश्चयकियोबिच्यार॥चि
त्तमेंअन्यराज्यकोहननकुटुंबनिरधार॥४५॥ ॥ओवी॥ ॥हेंनवआश्चर्यथो
र॥राज्यलोभेंदोषकर॥स्वजनमारूनस्रुखफार॥इच्छितोंजीश्रीकृष्णा॥४५॥ ॥
अभंग॥ ॥महापापीपुरेआचरणखरें॥त्रिभुवनविसरेजयालागीं॥१॥कट
कटावोखटीबुद्धीहेनकटी॥आह्मीनिश्चयपाठींजिच्याबैसों॥२॥कींयाराज्यलो
भाटाकूंपुण्यस्तंभा॥स्वजनवधारंभाप्रवर्त्तलों॥३॥तुकाह्मणेक्रोधआलियाशि
रछेद॥कीजेपरीवेळनकोऐसी॥४॥४५॥ ॥श्लोक॥ ॥यदिमामप्रतीकार १८
मशस्त्रंशस्त्रपाणयः॥धार्तराष्ट्रारणेहन्युस्तन्मेक्षेमतरंभवेत्॥४६॥ ॥

गी० समo॥ ॥जरीनिःशस्त्रउगलात्यामातेंशस्त्रहस्तहे॥मारितीयारणींसर्वमाझेंक अ०
ल्याणत्यामध्यें॥४६॥ ॥आर्या॥ ॥मीप्रतिकारकरायायावरिनधरीनशस्त्र १
हानेम॥हेधार्तराष्ट्रमातेंवधितांशस्त्रेंदिसेमहाक्षेम॥४६॥ ॥दोहरा॥ ॥कर
मेंलेहथियारमोंयोआवेमासमहाय॥मोनहनोसज्जजुमानलियेंसुखभाय ४६
ओवी॥ ॥जरीनिशस्त्रमीउगला॥रणींमारोकोण्हीमला॥मीनमारींधार्त
राष्ट्रांला॥होकांमजहेंक्षेम॥४६॥ ॥अभंग॥ ॥जरिमीनिःशस्त्रउगामा
झेंगात्र॥फाडीतीहेअस्त्रघालूनियां॥१॥अवघेबरवाळेछेदोमाझेगळे॥परि
मीनातळेंविकल्पासी॥२॥कल्याणहेंमजमाझेंदीसेआज॥तुकाह्मणेकाजहें-
चिबोले॥३॥ ॥श्लोक॥संजयउवाच॥एवमुक्त्वाऽर्जुनःसंख्येरथोप
स्थउपाविशत्॥विसृज्यसशरंचापंशोकसंविग्नमानसः॥४७॥ ॥
सम०॥ ॥बोलोनिअर्जुनअसारथींतोबैसलाउगा॥बाणेसींधनुटाकूनी-
शोकेंविव्हळमानस॥४७॥ ॥आर्या॥ ॥बोलुनिऐसेंयुद्धींटाकुनित्याका
ळपार्थशरचाप॥बैसेउगलास्वरथींपाउनिचित्तांतशोकसंताप॥४७॥ ॥

दोहरा॥ ॥ऐसेंकहेअर्जुनतबेंबिगडगयोरथमांही॥ करतेडारोधनुरवशरशोकब
ढ्योमनमाही॥४७॥ ॥ओवी॥ ॥संजयह्मणेराया॥ ऐसेंअर्जुनबोलोनियां॥ध
नुष्यबाणटाकूनियां॥दुःखेंबैसलाअसे॥४७॥ ॥अभंग॥ ॥कुरुपतीला-
गींसंजयप्रसंगीं॥ वदेकींअवघीवार्त्ताऐसी॥१॥ बोलोनीसाकल्य पार्थिवावैंकल्य
द्यावयाकैवल्यवांछीशांती॥२॥बाणेसीकमानहातींचीसोडून॥ उगानोआपणस्वस्थ
बैसे॥३॥ शोकेंजाजावलाविव्हळचित्ताला॥मोहेंकवळीलातुकाह्मणे॥४॥४७॥ ॥
इतिश्रीमद्भगवद्गीतायांश्रीकृष्णार्जुनसंवादेअर्जुनविषादयोगोनामप्र
थमोऽध्यायः १॥ ॥इतिटीकासमश्लोकीअध्यायप्रथमावरी॥ श्रीपार्थसार
थीकर्त्ताजोवामनमनोरथीं॥१॥ ॥इतिगीतार्थबोधिन्यांश्रीमद्भगवद्गीताटी
कायांप्रथमोऽध्यायः॥१॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ